

Farestier til løse søer

Vivi Aarestrup Moustsen
Chefforsker, PhD, MSc.,
Landsbrug & Fødevarer -
Videncenter for Svineproduktion
Stalde og Miljø

Adjungeret lektor i husdyrproduktion, svin
Institut for Produktionsdyr og Heste,
DET SUNDHEDSVIDENSKABELIGE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET

HERD
Ministry of Food, Agriculture and Veterinary
Landsboskolen.dk
LIFE

LFD 12-8314

VIGTIGT!

- Kan ikke laves om
- Derfor byg rigtigt første gang
- Tænk tænk tænk
- Hvad skal stien kunne
- Hvad er vigtigst!

Videncenter for Svineproduktion

Side 2

Tænk

Disse faktorer er afgørende for indretning af stien...

Interessant 1
Soen

Interessant 2
pattedrisem

Interessant 3
Medarbejderne

Dine arbejdsrutiner:

- Alle kuld hver dag
- Nogle kuld - nogle dage
- Få kuld - én gang

De 4 perioder:

1. Før faring - div. op til en uge
2. Under faring - 'en' dag
3. De første kritiske dage - tre-fire dage
4. Frem til fravæning - 21+ dage

- Soen er løs - mest muligt
- FF og SWAP er stier, der tilgodeser arbejde, perioder og interesser

Side 3

Indretning

- 'Perioder': Før, under og efter
- Principper og detaljer
- Kan sammensættes forskelligt
- Sammenligne med drægtige søer
  - Ædeboks per so
  - ESF
  - Vådfoder i langkrybbe
  - Gulvfodring
- Samme i løbeafdelingen
  - Måske ikke så mange indretninger
  - Men nogle faglige principper, som 'skal' være opfyldt
  - Perioder, som stiller forskellige 'krav'

Hvad er så den 'rigtige' faresti-indretning?

Side 4

Mange sti-indretninger

Personale Pattedrise Soen er løs

Videncenter for Svineproduktion

Side 5

Baggrund

- 1. Hulen tæt på gangen**
  - Pattedrise skal lises hver dag
    - Sikker
    - Hurtigt
    - Minimere smitte
- 2. Leje-område i tilknytning til hulen**
  - Soen vælger ofte at lægge sig ved pattedrise
    - Delvist fast gulv
      - Miljø
        - Delvist fast gulv er 'billigt' ift teknologiløsning (Forberedt til) Mulighed for punktudsugning
        - Varme - udtørring og pattedriseoverlevelse
      - Fastholde og udnytte materiale
- 3. Soen 'går' væk (vender væk) fra foder, når den gøder**

Side 6

Status

Videncenter for Svineproduktion

- Brug af boks (*Animal*, Moustsen et al., 2013)
  - Lavere pattegrisedødelighed ved søer i boks i de første fire dage
- Fysiske karakteristika ved pattegrise (*JAS*, Hales et al., 2013)
  - Ca. 80% af de pattegrise der døde dag 0-1 havde tomme maver
  - Den hyppigste dødsårsag var klemning
- Pattegrisedødelighed i produktionsbesætninger (*Animal*, Hales et al., 2013)
  - Nogle løse søer producerer på niveau med søer i fareboks, men en større andel løse søer havde 2 eller flere døde efter udjævning

Side 7

→ To stidesign

Videncenter for Svineproduktion

FF = Fri Faring

SWAP = Sow Welfare and Piglet protection

Side 8

En tur rundt i FF- og SWAP-stierne

Videncenter for Svineproduktion

<http://vsp.if.dk/Viden/Stalde/Staldindretning/Farestald/Losdriftssti.aspx>

Side 9

Holdbarhed af....

Videncenter for Svineproduktion

Side 10

FF og SWAP

Videncenter for Svineproduktion

Tænk løs – eller fra løs til løs mest muligt

Side 11

Klima-ventilation Dimensionering

Videncenter for Svineproduktion

Stindretning giver staldrummet

- Ventilationsbehov: 400 m³/h pr. sti

- Gulv- og loftsudsugning
- Diffus samt supplerende luftindtag

Side 12

Varmeforsyning

Videncenter for Svineproduktion

Hvis fx 5 sektioner af 60 stier – så er der et samtidigt behov på ca. 60 kW

Effekt 50 – 70 W

Effekt 70 – 100 W

Side 13

Management

Videncenter for Svineproduktion

VSP aktiviteter mht.:

- Redebygningsmaterialer
- Ammesøer
- Mæthed/mælk i maver/BMI

- **Hvorfor redebygningsmateriale?**
  - Rolige søer under faring
  - Kortere faringer
- **Halm som redebygningsmateriale**
  - Udfordringer ift. spaltegulvet
  - Kan blive skubbet udenfor soens rækkevidde
- **Er der alternativer til halm?**

Side 14

Hamp, jute og bomuld

Videncenter for Svineproduktion

Side 15

Økonomi

Videncenter for Svineproduktion

Produktivitet

- Risiko for højere pattegrisedødelighed i nogle kuld

Investering

- Flere m²
- Ikke standard
- Tilskud?

Spørg aftager, om de har 'krav'

Merpris

- Merpris ≈ branding
- Branding ≈ mængde
- Mængde ≈ 'ensartethed'

Antonius

McDonald's moves to 100% Freedom Food Labelled Pork

Side 16

Tilskud til etablering

Videncenter for Svineproduktion

- 40 % af tilskudsberettigede grundlag
- Max. 7.000 kr/sti
- Ansøgningsfrist d. 15/10-2013

Links:

- **VSP's hjemmeside** – 'læs let udgave' af vejledning og eksempler
  - <http://vsp.lf.dk/Aktuelt/Nyheder/2013/09/190913%20Tilskud%20til%20etablering%20af%20farestier%20til%20loese%20soer.aspx>
- **Bekendtgørelse** om tilskud til etablering af løsdrift i farestalde
  - <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=158291>
- **Vejledning** og ansøgningskema
  - http://2.naturerhverv.fvm.dk/skema_og_vejledning.aspx?ID=85408

Side 17

VIGTIGT!

Videncenter for Svineproduktion

- Kan ikke laves om
- Derfor byg rigtigt første gang
- Tænk tænk tænk
- Hvad skal stien kunne
- Hvad er vigtigst!

Side 18

Løse søer i farestalden

Videncenter for
Svineproduktion

**Det er en udfordring –
men de, som har det, fortryder ikke!**

Projekt:

Farestier til løse søer

- Journalnr. 3663-D-08-00311
- Journalnr. 3663-D-10-00458
- Journalnr. 32101-U-13-00240

Side 19